

TUDOR ARNĂUT și RODICA URSU NANIU, *Vestigii getice din cea de-a doua epocă a fierului în interfluviul pruto-nistrean*, Bibliotheca archaeologica iassiensis VII, Iași, 1996, 160 p., 42 pl.

Lucrarea celor doi tineri arheologi basarabeni a fost realizată în cadrul Facultății de Istorie a Universității din Chișinău, dar, lucru nu mai puțin important, în timpul doctoratului urmat la București. Îmbinarea acestor doi factori a dus la un rezultat notabil: prima sinteză asupra culturii getice din Basarabia din secolele VI–III a.Chr. publicată în limba română. Cadrul cronologic realmente tratat nu este cel anunțat în titlu, căci ultimele două secole ale erei vechi au rămas cu totul în afara atenției autorilor. Cadrul geografic este acela al Basarabiei – o noțiune istorico-geografică care nu apare niciodată în paginile cărții. Lucrarea este una strict arheologică, concentrând în pagini puține o bogată informație sistematic analizată. Cap. I (p. 5–12) are caracter introductiv, căutând să demonstreze pe teme literar și arheologic caracterul traco-getic al populației din spațiul pruto-nistriean. Ca suport arheologic este invocată succesiunea culturală care începe cu tipul Chișinău–Corlăteni din Hallstatt-ul timpuriu și se termină cu cultura getică din sec. IV–III a.Chr. Cap. II (p. 13–17) este dedicat clasificării tipologico-funcționale a monumentelor din sec. VI–III a.Chr., enumerate aici sumar, cu principala lor bibliografie și cu unele sugestii privind distribuția lor în teren. Analiza propriu-zisă a „descoperirilor getice” se face separat în cadrul a două secvențe cronologice distincte, și anume secolele VI–V (cap. III, p. 18–33), respectiv secolele IV–III (cap. IV,

p. 34–63). În ambele capitole se urmărește aceeași schemă de analiză: așezări fortificate, așezări deschise, complexe de locuit, ritul și ritualurile funerare, inventarul arheologic. Capitolul dedicat secolelor IV–III a.Chr. este evident mai bogat în date și de aceea mai dezvoltat. Categoriilor de descoperiri citate li se adaugă aici și tezaurele de podoabe și de monede. Între acestea din urmă sunt tratate și monedele de tip Huși-Vovriești, pe care, pe bună dreptate, autorii sunt înclinați să le considere anterioare și independente de cultura Poienești–Lukașevka. În cap. V (p. 64–74) se dezvoltă mai pe larg discuția asupra ritului și ritualului funerar din spațiul dat, în contextul mai larg carpato-dunărean. Din păcate, unele monumente importante nu au fost încă sistematic publicate (necropola de la Hansca – Lutărie), iar altele, insuficient cercetate, rămân oarecum misterioase (tumuli care ar ocupa integral incinta cetății de la Stolniceni). Lucrarea nu are un capitol de cronologie și nici unul de concluzii, în care eventual să se fi discutat asupra soartei culturii getice în vremea prezenței bastarne. Există în schimb un consistent rezumat în limba franceză (p. 117–145), o bogată listă bibliografică (p. 146–155) și o listă de abrevieri (p. 156–157). Cartea de față este o bună promisiune; ea ne face să așteptăm cu interes publicarea tezelor de doctorat ale celor doi autori.

M.B.

Kontakte längs der Bernsteinstraße (zwischen Caput Adriae und den Ostseegebieten) in der Zeit um Christi Geburt, Cracovia, 1996, 340 p.

Prin grija lui Zenon Woźniak, Muzeul Arheologic din Cracovia editează lucrările simpozionului pe care l-a găzduit în zilele de 26–29 aprilie 1995, simpozion dedicat legăturilor dezvoltate de diferite populații (în principal iliri, celți, germani) de-a lungul „drumului

chihlimbarului”, între extremitatea nordică a Adriaticei (*Caput Adriae*) și coasta de sud de Mării Baltice. Conform titlului, contribuțiile ar fi trebuit să trateze doar perioada de la sfârșitul erei vechi și începutul erei noi, dar în fapt ele acoperă un spațiu mai larg de timp, în